

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravljalstvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se mora govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopna petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravljalstvu: za celo leto 8 gld., za pol leta 5 gld., za četrti leta 1 gld. 60 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom valja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrti leta 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 292.

V Ljubljani v torek, 22. decembra 1885.

Tečaj II.

V Ljubljani, 22. decembra.

Položaj na jugu se je v slednjih dnevih znatno zboljšal. Na željo Srbije in Bolgarije podala se je tja doli vojaška komisija, sestojeca iz zastopnikov evropskih vlastij. Pričela je uže svoje delovanje v Pirotu; v kratkem izvrši svoje delo, dočilo mejno črto med srbsko in bolgarsko armado, na to pa se prične pogajanje o premirju. Na premirje pa gotovo sledi tudi mir, tega smo popolnoma uverjeni. Ona bojazen, katero je izrekala bolgarska vlada, da Srbija hoče premirje porabiti le v to, da se zopet oboroži ter z novimi četami napade Bolgare, ta bojazen bila je popolnoma neosnovana. Kajti evropske vlasti so s tem, da so bile takoj pripravljene, poslati vojaško komisijo na bojišče, pokazale, da imajo resno voljo obdržati mir. Res da miru ni še tako blizu, kajti med Bolgarijo in Srbijo loči še precej globok jarek. Bolgarski knez Aleksander, zmagalec pred Pirotom, ni prepohleven, on se ponaša s svojo zmago ter zahteva od nasprotnika, da se klanja njegovi želji; zmagonosni knez Aleksander oblastno zahteva od Srbije, da zapustijo njene čete vidinsko okolič, in ker se ti tej zahtevi ukloniti nečejo, gleda knez Aleksander na Avstrijo, češ, naj ona vpliva na Srbijo, da se ukloni bolgarski volji; pri tem pa knez Aleksander ne misli čisto nič na svoje čete, on zahteva le jednostransko rabsodbo, Srbi morajo zapustiti bolgarsko ozemlje, Bolgari pa si smejo še nadalje pred Pirotom peči srbske janjce. Ta zadeva vender ni tako neresljiva. Knezu Aleksandru bodo uže svetovali prijatelji, naj nikar preveč ne napenja loka, naj se ne skuša igrati s potrpežljivostjo evropskih vlastij. Ko bode morala Srbija zapustiti vidinsko ozemlje, tedaj se dá naj-

brže tudi bolgarskim četam ukaz, da se obrnejo na pot proti domu; evropske vlasti se bodo malo dale vplivati po zmagah pri Slivnici in Pirotom, njih postopanje imelo bode znak pravičnosti, njihove določbe smoter: splošni evropski interesi.

Z mirnim poravnanjem srbsko-bolgarskega razpora nastopi na Balkanu gotovo za delj časa pomirjenje. Vedna razburjenost, katero provzroča vojska, se poleže in prične se zopet mirno, plodno delovanje. To pomirjenje pa bode tudi ugodno vplivalo na razmerje med vlastmi; ob tej priliki združile so se prvokrat vlasti pri važnem vprašanju in odločile soglasno. Pri razpravah, katerim je bil predmet srbsko-bolgarsko in rumelijsko vprašanje, pokazalo se je, da v prvi vrsti želijo vse vlasti mir ter da hoté zmešnjave na Balkanu kolikor možno omejiti, odpraviti. Pri teh razpravah prenehala je ljubosumnost in tekmovanje med vlastmi, vse bile so soglasne, in nadejati se smemo, da se to soglasje ohrani tudi še pri dalnjem reševanju balkanskih zadev.

Uravnava rumelijskega vprašanja se sicer ne doseže še tako kmalu in tako lahko, kajti premagati bode treba še mnogo ovir. Trocarske vlasti držijo se načelno še vedno berlinske pogodbe, one so jo sklenile in tudi samo njim gre pravica preurediti jo. Da se pa berlinska pogodba ne bode mogla več do pičice izvesti, da se ne bode mogel več uvesti na Balkanu prejšnji položaj, je zdaj tudi jasno. Turčija, katera bi bila v prvi vrsti imela pravico, varovati svoje pravice, ni se zmenila za kneza Aleksandra postopanje v vzhodni Rumeliji ter celó pustila rumelijske čete bojevati se pod Aleksandrovim praporom. Angleška, katera se je s toliko trdovratnostjo poganjala za uvedenje prejšnjega položaja, nima sredstev, da bi mogla

izvesti to svojo namero, in morda tudi ne ravno prerodne volje, vedoč pač da bi morda zadela nevarno kje na nasprotje. Bolgarski narod, kateri je v vojski proti Srbom pokazal svojo moč in žilavost, ne bode se rad uklonil pod prejšnji jarem, zahteval bode kot zmagovalec še bolj odločno združenje.

Uvedenje prejšnjega položaja je torej nemožno, in vsa zadeva je še zelo zamotana. A tu ne gre samo za to, da evropske vlasti pridejo do sklepov, marveč posebno tudi za to, kedo izvede te sklepe. Gledé dalnjega postopanja imenujejo se razna pota, katera bi imela peljati do ugodnega izida. Listi pripovedujejo, da se snide v Londonu nova konferenca; trdi pa se tudi, da se carigradski konferenci razširi pooblastilo, da se peča tudi z vzhodno-rumelijskim vprašanjem. Predno pa se skliče taka konferenca, gotovo bode evropske vlasti prej poizvedele mnenje Turčije v tej zadevi; morda bode na podlagi njenih predlogov možno rešiti vzhodno-rumelijsko vprašanje. In če se tudi to ne zgodi, nadejemo se za trdno, da bodo vlasti soglasno, kakor pri posredovanju med Srbijo in Bolgarijo, lotile se dela ter ga srečno dovršile jednako pravično za obe stranki.

Najnovejša ukaza naučnega ministra.

Minister za uk in bogočastje je glede učnih knjig in učil, kakor tudi glede knjižnic za učence izdal do vseh deželnih šolskih oblastev naslednja ukaza:

I.

O razmerah, katere so se v literaturi šolskih knjig razvile, čujejo se delj časa splošne pritožbe.

nimanja, ki se ni nadejal, da se novost v čem tiče njega.

„No, koga pač mislite?“ vpraša lord Eaves ter se z nova zakrohoče. „Vganite! Kdo zamore zanimati moža tako dvorljivega in izvrstnega kakor je marki, če ne kaka pretekana koketa. No, še vedno ne umejete. To je vender nebeška lady Betty... lady Betty Selwyn. Izvrstna markizinja bode, o tem sem osvedočen! V tem trenutku mislim, da je uže poročena, stavim kaj! Ha, ha, ha!“

Obraz sir Henryja zaslužilo je, da bi se bilo naslikal. Padejo in vsipljejo se zabavljice nad starega lorda, katerih ni možno opisati.

„In kaj vam je porok zato?“ zagromi nad njim sir Henry in vbode oči vanj.

„Za Boga“, odvrne stari lord, „novost imam iz najboljšega vira. Brat zale Betty, mladi grof sam, mi je povedal to povest obširno to jutro.“

„Čitali jo bote jutri v vseh novinah v vseh podrobnostih. Kaka paša to, za novine! He, he, he!“

„Tedaj ste uverjen s tem, kar trdite?“ vpraša sir Henry grozeč se in stiskajoč pesti. „Gospod, tako, kakor sem uverjen, da živim,“ odgovori stari

Listek.

Baron in njegova kuharica.

(Iz francoščine prevel -o-c.)

(Dalje.)

III.

V onih srečnih časih, o katerih je tu govorica, bil je v obližji ceste „Saint-James“ zelo obiskovan klub, v kateri so zahajali članovi aristokracije, in ki je bil poznan pod imenom „Brimstone“. Člani tega kluba igrali so za velike svote, veliko pili, ter pridušali in rotili se, kar največ mogoče, z jedno besedo dovoljevali so si vse, in naj je bilo prepovedano, — v njih družbi trpelo se je vse.

Njihovo gaslo je bilo: „Pimo in igravimo, jutri zabavljajmo“, in držali so se svojega gasla tako zvesto, da bi jim sam Mefistofel lahko bil predsednik, če bi mu skazali čast in ga povabili.

Naš junak, sir Henry, umel je svoj čas in se rad zabaval, in je tedaj tudi bil član tega slavnega kluba, da si tudi ni bil — v njegovo čast bode povedano — tako strasten igralec, ni večno žejen pivec, kakor njegovi prijatelji.

Drugi dan podal se je sir Henry iz navade v klub, da pregleda novine, pije čašo kave in morebiti likerja, in kasneje poskusi svojo srečo pri kartah.

V zavesti vspeha poprejšnjega večera ponosno je vstopil sir Henry v klubovo dvorano, kjer je uže bilo zbranih mnogo razkošnikov in starih fantov, radovedno pričakujoč novosti.

Jeden izmed teh, z imenom lord Eaves, kateremu so bili skandali in blebetanje zelo priljubljeni, in je zaradi tega tudi bil poznan, povzdigne pri vstopu Henryja oči ter se glasno zakrohoče:

„Lep dogodek to, lep dogodek; ha, ha, ha! Ga li poznate?“

„Ne,“ odgovori sir Henry. „Menda vender niso potisnili našega ljubljene kralja v posilno suknjo?“

„Za boga, to pa ne!“ odvrne stari lord. „Potreba pa bo morda to marsikomu naših znancev, kedar se izvé, kaj se je zgodilo. He, he! Marki Kingsbury odvel je najlepšo deklico v London.“ — „Koga je odvel?“ vpraša sir baronet brez za-

Posebno je tudi — brez ozira na oškodovanje pouka — revnejši del prebivalstva s tem materijalno zadet. Pridrži si na tem polji ukreniti obširne naredbe, katere bodo ugajale načelu napredujočega zboljšanja učnih knjig ter odpravile nekatere zlorabe, a najprej zaukazujem naslednje:

1.) Učiteljsko osebje vseh ljudskih in srednjih šol se ima strogo opozoriti na ukaze in naredbe, katere se tičejo aprobacije in rabe učil, in dolžnost je dotičnih šolskih vodij in ravnateljev pod osebno odgovornostjo, da se natanko po njih ravna.

2.) Posebno se ima zabraniti vsaka nepotrebna zmena učnih knjig na srednjih šolah, in vsaka zmena se mora strogo omejiti na najbolj nujno potrebne slučaje.

3.) Niti učitelj niti ravnatelj, niti učiteljski zbor ljudske ali srednje šole ne sme od učencev terjati, da si poleg knjig, katere so za pouk nepogojno potrebne, naročijo še druge knjige ali učne pripomočke. Sploh naj se strogo gleda na to, da se učencem prihranijo vsi neopravičeni troški za učne pripomočke ter da se na srednjih šolah vpliv, katerega ima učiteljsko osebje na naročevanje pomočnih knjig, ne zlorabi.

Deželna šolska oblastva naj gledajo na to, da vsi deželni, oziroma krajni šolski nadzorniki čuvajo izpolnovanje teh določil ter stopijo vsaki zlorabi z vso odločnostjo in strogostjo nasproti.

II.

Večkrat se je prigodilo, da so se v knjižnicah za učence ljudskih in srednjih šol našle knjige, katere niso bile samo zaradi vsebine neprimerne smotru izomike in vzgoje mladine, marveč naravnost škodljive.

Da se takim obžalovanjem vrednim prikaznim konec stori, zaukazujem, da se šolski vodje in ravnatelji ljudskih in meščanskih šol zopet opomnijo na tukaj uradni ukaz z dne 3. januarja 1882, št. 13456 ex 1882, tiče se nadziranje in rabo šolskih knjižnic na ljudskih in srednjih šolah, in da se jim, kakor tudi ravnateljem srednjih šol, stori v dolžnost, da vse knjige, katere so v šolarski knjižnici njihovem vodstvu izročene šole, v kolikor se to ni že zgodilo, kakor tudi v bodoče tej knjižnici pripale tiskovine (podobe) natanko pregledajo ter skrbijo za to, da se vse knjige, katere bi po svoji vsebini bile v patrijotičnem, verskem ali nrafskem oziru sumnjive, takoj odpravijo, oziroma se ne sprejemajo.

Vodje in ravnatelji imajo pravico, pri pregledovanju poslužiti se njim podanega učiteljskega osebja.

Vsak učitelj je gledé vsake po njem pregledane knjige s svojim podpisom v knjižničnem zapisniku, dodavši datum izvrševanja se pregleda porok za to, da vsebina knjige ne nasprotuje nobeni gori omenjenih točk.

Za ta pregled, za katerega natančno izvršitev so osebno odgovorni ravnatelji in šolski vodje, določiti se ima posamičnim šolam primeren obrok, in sicer najdalje do 1. maja 1886; po preteku tega roka imajo o izvršitvi poročati šolski oblasti.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V **dolenje-avstrijskem** deželnem zboru interpeloval je Suess zaradi jezika, kojega rabi česka šola na Dunaji pri svojem uradovanju. Na to interpelacijo odgovoril je namestnik, da je deželni šolski svet naročil vodji te šole, da se mora pri občevanju z vnanjimi uradi posluževati nemščine, v notranjem uradovanju in pri občevanju s stariši sme rabiti tudi češčino. Ta naredba ni po godi „liberalnim“ Nemcem, oni hočejo, da mora česka šola tudi v notranjem uradovanju posluževati se nemščine.

Koroški deželni zbor je deželnim uradnikom in zdravnikom povišal plače, in sicer tako, da se petletne osebne doklade od zdaj na dalje uračunajo v pokojnino.

Iz Zagreba se poroča, da misli bivši ban Mažuranić zopet nastopiti politično delovanje; opozicija ga namerava postaviti za kandidata v sabor na mestu umrlega sekcijskega načelnika Vončine. Če bi bil Mažuranić izvoljen v sabor, ne pridružil bi se nobeni zdanjih strank, marveč zavzel popolnoma posebno stališče.

Med prošnjami, katere so se predložile v zadnji seji **ogerskega** državnega zbora, je bila tudi jedna, katera zahteva, naj se matice vseh veroizpovedanj spisujejo v magjarsčini; s tem bi se storil zopet zdaten korak do pomagjarjevanja drugih narodnostij v Ogerski. Da je taka zahteva vzbudila med zaslepljenimi šovinisti odobravanje, je gotovo. Poslanec Madarasz izmed nezavisne stranke je celó predlagal, naj se storijo potrebni koraki pri ministerstvu, da se dotični zakon po volji magjarskih šovinstov predela. Ministerski predsednik Tisza pa je odgovoril na to, da se mora taka sprememba pač prej dobro premisliti, ker bi omejevala narodnostim v zakonu zajamčene pravice in bi gotovo vzbudila občno nevoljo.

Tuje dežele.

Vojaška komisija, katera se je podala na srbsko-bolgarsko bojišče določat demarkacijsko črto, vrne se, kakor poročajo nekateri listi, že do Božiča. Grof Khevenhüller baje prevzame posredovanje pri sklepanju miru med Bolgarijo in Srbijo. Italija iz Avstrija sta baje zeló prijazni bolgarskemu združenju, Nemčija je indiferentna in Rusija da še vedno zahteva prejšnji položaj.

Iz Pirota se poroča, da vsak dan vsled hudega mraza pogine 30 do 40 mož. Bolgarska armada tudi ne more dobivati potrebnega živeža od doma, ker so vsled viharjev na Dragomanski

soreski hudi zameti. Srbska vojna pa se baje navzlic mnogim neprilikam prav dobro počuti.

Med **Črno Goro** in **Turčijo** nastale so v slednjem času razmere zopet bolj napete. Črna Gora oskrbela je za vso svojo vojsko orožje po najnovejšem načinu. Na mejo poslala je zopet tri batalijone, ker Turčija tam zbira svoje vojake.

Dopisi.

Iz Trsta, 20. decembra. (Tržaške razmere.) Življenje tržaško spoznati je najlažje po mestnem zastopu; iz delovanja mestnega starešinstva odseva vse politično in socialno življenje Trsta. Naj v naslednjem navedemo, kako piše „Edinost“, govoreča o zadnji seji mestnega zastopa:

V zadnji seji mestnega zbora je prišel tudi gosp. **Nabergojev** predlog v obravnavo, kateri je meril na to, da bi se po toči poškodovanim okoličanom iz mestnega žepa dalo vsaj 10 000 gld. S to svoto ni posl. Nabergoj segel previsoko, kajti znano je, da so imeli okoličani vsled toče najmanj 150 000 gld. škode, ako bi se jim bilo torej dalo omenjenih 10 000 gld., bilo bi to komaj nekaj nad 7 po sto.

Ali delegacija je predlagala le 3000 gld. in to svoto je tudi večina zbora dovolila kljub temu, da so slovenski poslanci poudarjali, da je ta svota dosti prenizka. Po toči poškodovani okoličani torej dobodo vsega skupaj 5000 gld. podpore, kar je toliko kakor nekaj nad 3 gld. za vsakih 100 gld. redne škode.

Kaj si zboljšajo s to malo svoto? . . .

Pa pustimo to, tudi za najmanji dar mora nesrečen človek hvaležen biti in mi smo zadnji, kateri učimo naš narod nehvaležnosti; toda vidi se, da je ta dar prišel jako prisiljen in tako pozno, da se o njem pač ne more govoriti: „Kedro hitro pomaga, dvakrat pomaga.“

In hitra pomoč je bila toliko bolj potrebna, ker so jesenske povodnji privedle še novih nadlog za naše okoličane. Iz vsega tega je razvidno, da je politična strast že znané laške strapke v Trstu zamorila ves čut za pravo kristijansko ljubezen do bližnjega in da se zbog tega širi po Trstu največa korupcija, v senci katere prav dobro rastejo politične ničle, iskajoče za svojo hinavščino in svoje vetrnjaško postopanje obilega odškodovanja na časti in blagu.

Ako bi bil torej gosp. Križanac v tem obziru in zmislu rabil besedo Babilon, gotovo bi jo bil rabil na svojem mestu; toda Slovenci in njegovi zastopniki niso krivi babilonskih razmer, oni so le žrtve teh razmer.

Tržaškik Slovencev patrijotična skrb pa mora biti, da se prej ko prej rešimo te babilonske zmešnjave, teh žalostnih razmer. To pa je le mogoče, ako vplivamo po svoji moči, da se bližnje volitve tako izvrše, da v mestnem zboru neha

lord, katerega je sir Henryjeva razburjenost počela zabavati.

„Evo vam dokazov!“

Danes v jutro, ko so poklicali lady Betty k zajutрку, ni je bilo več v njeni sobi, temveč našli so na toaletni mizici le biljet, kateri oddajo materi, ki je skoro omedlela.

„V tem imenitnem biljetu pravi lady Betty, da je pobegnila z lordom Kingsburyjem, ki jo je uže davno ljubil skrivaj; takoj se bosta poročila. He, he, moj dragi gospodine! Kako nas babe vse vodijo za nos!“

„Tedaj res!“ vzklikne sir Henry in pade omedlevši na naslonjač.

„Na mojo čast,“ pravi slovesno lord Eaves ter položi roko na prsi. „Tako gotovo kakor upam na večno izveličanje. Morali bi tudi vedeti, da je lord Kingsbury bil zaročen tudi z mis O'Shea, lepo Irko, ki je najbogatejši dedič zvezne kraljevine — z nečakinjo admirala O'Gradyja. Kaj se bo zgodilo? He, he!“

Sir Henry o tem ni ničesa več čul.

Vstal je s sedeža, stopil po konci, kar se je nekaterim videlo smešno, njemu samemu pa naj-

žalostnije, stisnil ustni in groznim glasom zapil: „Tedaj pa se zarotim pri vsem, kar mi je svetega pod solncem, da se bom poročil s svojo kuharico!“

Potem vzame palico in klobuk ter zaloputnišči vrata odide iz dvorane. Nekateri so se mu čudili, drugi zopet ga smešili.

Prišedši iz kluba, pokliče izvoščeka ter mu ukaže hitro peljat ga v Berkeley-Square.

Slovesno mu odpre vrata stražnik, za katerim je stal Cuffée, črnc, hlapec za ježo, iz čegar širokih ust se je lesketala cela vrsta krasnih, belih zob.

Sir Henry plane kakor zdivjan skozi vežo.

„Ne posmehuj se, pasjeglavec!“ zakriči mu ter se postavi pred črnca, kažoč mu pesti. „Teci in reci kuharici, da naj takoj pride v mojo sobo. Je-li si razumel?“

„Da, gospod,“ odgovori Cuffée, ki se je pa le še bolj porogljivo smejal, in je naglo stopil po stopnicah ter seboj privel kuharico. Strežnik je pa opazoval svojega gospoda čudom.

Sir Henry podal se je v bogato in krasno opravljeno sobo ter se vsel k mizi za pisanje.

Nekoliko minut za tem nekdo potrka bojazljivo na vrata in v sobo stopi krepko, čvrsto dekle, kakih 20 let stara, v široki obleki od katuna, s cveticami, z golimi komolci, na glavi belo čepico, ter se vstopi nekoliko korakov proč od njega.

„Tu sem, sir Henry,“ pravi potem boječe, pričakujé, da jo izpusti iz službe ali jo pokara zaradi kakega nepoznanega pregreška.

„A, ti si tu“, pravi baronet in se obrne. „Zapri vrata in stopi bliže — kako ti je ime?“

„Sarah Jones“, odgovori mu. „Običajno me zovejo Sally“, pristavši in se prikloni nekako zmešana.

„Dobro; bodi Sarah Jones ali Sally, hočem te vzeti za ženo, razumeš? Zarotil sem se, da se poročim s svojo kuharico — in Bog mi je priča, spolnil bodem obljubo. Treba je tedaj, da se pripraviš, v osmih dneh bodeš moja žena — brez ugovora!“

Sally postala je sedaj bleda in zopet rudeča; bila je vsa zbegana in zmešana, naposled pričela je jokati.

„Sir Henry! Gentleman, kakor ste vi in mislite vzeti v zakon mene, obogo dekle! O gospod,

gospodarstvo laške stranke. V ta namen bo treba pri volitvah stroge discipline, kakršna je vladala za časa volitev v državni zbor. Okoličani morajo pred vsem paziti, da se jim nikjer ne vrine nobena kukavica; v mestu pa morajo Slovenci po vsej moči delati na to, da se volijo pošteno, značajni možje, ki v resnici želé mir in napredek tržaškega mesta in v katerih ne odločuje le strast in samopridnost.

Uprav zdaj pred volitvami se morejo naši vrlji okoličani prepričati, da jim ni pričakovati zboljšanja ne v duševnem, ne v gmotnem oziru, dokler ne propade po polnem stranka, ki je Trst 15 let vladala s svojim terorizmom. Kakor okoličani, prav tako pa se morajo tudi vsi dobro misleči Tržačani ozko zjediniti v namen, da enkrat neha neznosno stanje, ki Trstu neizmerno škoduje in nam prinaša mestu dela in kruha vsak dan večjo revščino. Zadnji čas pa je, da se stvar obrne na boljše.

Razne vesti.

— (Kolera v Benetkah.) Da se je kolera v Benetkah pokazala, se ne da več prikrivati, dasiravno tamošnji mestni uradi to še vedno tajé in se do sedaj ničesar še ni vkrenilo, da bi se preteči nevarnosti v okom prišlo. Pred nekoliko dnevi je tamkaj umrla marquisa Bassecourt. — Iz Trsta se dunajskemu časniku sledeče poroča: Na parniku „Poluks“ avstrijsko-ogerskega Lloyda, ki je bil tri tedne v pristanišči pri Benetkah, zbolel je mornar pod prikaznimi, iz katerih se je dalo z gotovostjo sklepati, da ima kolero. Parnik je to pristanišče nemudoma zapustil ter se bližal istrskemu obrežju. Med vožnjo je pa umrl ta mornar in so njegovo truplo po navadi v morje pogreznili. A kmalu potem zboleli so še trije drugi mornarji in so se pri teh pokazale zopet iste prikazni. A vsemu temu navzlic se to gosposki ni naznanilo in so se mornarji zoper vse predpise odpustili, ki so se potem po raznih krajih raztresli. Še le pred nekoliko dnevi zvedela je o tem gosposka. Takoj so jih pričeli iskati, pa bilo je že prepozno, ker za nobenega niso mogli zvedeti. Zaradi tega brezvestnega in nepostavnega čina se bode ladijin kapitan moral pred sodiščem zagovarjati. — K sreči ta slučaj do sedaj ni še imel nevarnih nasledkov, a razvidi se iz tega, kako malo da se ljudje zmenijo za sanitetne policijske naredbe.

— (Zanimljiva obsodba.) O sodniku Kurganovskiju v Permu na Ruskem se sledeče pripoveduje: Kurganovski, ki je nekoliko ekscentričen mož, imel je nedavno ravno kazenske obravnave, kar se prikaže skozi vrata, ki v njegovo privatno stanovanje peljejo, njegova soproga, katera mu naznani, da je kosilo pripravljeno in da naj takoj obravnave konča. Sodniku se je to motenje jako malo dopadlo in opozori tedaj svojo ženo razdraženo, da je na vsako motenje sodnijskih obravnav kazen nastavljena. Ker se je pa to sodnikovi soprogi menda manj važno zdelo, nego

to ni mogoče! Tega ne morem storiti — ne, ne ne smem; kaj poreče moja mati? Moj Bog, moj Bog!

„Sedaj si zadosti čvekala, molči!“ zakriči sir Henry ter udari s pestjo ob mizo. „Dam ti pet minut premisleka — ali postaneš moja žena, ali pa zapustiš mojo hišo brez spričevala. Izvoli torej, znaš li čitati?“

„Ne, ne, gospod“, odgovori mu ihtéca.

„Znaš li pisati?“

„Ne, ne, gospod!“

„Tedaj je potreba, da se priučiš. Dal te bom vzgojiti in izučiti vsemu, kar potrebuje lady. Pomisli, kaj te čaka, če ne ustrežeš moji prošnji. Pet minut imaš tedaj časa, izvoli si ali srečo ali pogubo.“

To izpregovorivši potegne sir žepno uro orjaške velikosti, kakor jih je dandanes možno dobiti le pri starinarji, jo položi pred se, da zamore šteti usodnih pet minut, ki naj odločijo usodo Sare Jones.

(Konec prihodnjic.)

če bi jed postala mrzla, prikaže se čez pet minut vnovič med vratmi ter ga zopet h kosilu kličé. Sodnik, razjarjen, sedaj samo mož postave, pretrga za trenutek obravnavo ter napiše resolucijo, s katero svojo ženo v kazen treh rubelnov obsodi, potem potegne listino iz žepa, položi tri rubeljne na mizo in obravnavo nadaljuje. Kako ga je potem ljubeča soproga sprojela, o tem pripovest molči.

— (Podatki o loteriji.) Jako zanimljivo je, da se letos dohodki loterije manjši, nego so bili pretekla leta. Urok temu je, da se je letos več sto tisoč goldinarjev manj stavilo, kakor tudi, da so se morali izplačati izvanredno mnogi in visoki dobitki. Po sestavi dotičnega oddelka finančnega ministerstva se je leta 1884 od januarja do septembra stavilo 14953000 gld., letos pa samo 14543400 gld., tedaj tekoče leto za 409600 gld. manj. Troški, oziroma dobitki znesli so preteklo leto 8402000 gld., tekoče leto pa 9306000 gld., tedaj za več nego 900000 gld. več. Čisti dobiček male loterije znašal je pretečeno leto 6550000 gld., letos pa samo 5237000 gld., tedaj je za več nego 1300000 gld. manj. Očividno ima letos država pri igranju „smolo“. Posebno veliki dobitki zadeli so letos v Pragi in na Dunaji.

— (Ženska životni zdravnik.) Laška kraljica Margarita imenovala je gospico doktorico Marijo Terné, ki je dokončala medicinske studije v Curih-u, svojim životnim zdravnikom.

— (Na lovu zmrznila.) Iz Temešvara se poroča: Notar Berger in sin posestnika Sebestyena podala sta se predčerašnjim na lov, ki je jima imel usodepolen postati. Ker se le predolgo nista vrnila, šli so ju iskati in so ju našli zmrznjena. Kakor se je poizvedelo, bila sta nekoliko vinjena, ko sta šla od doma; vsled tega sta na prostem zaspala, in sicer — za večno.

— (Sina zaklal.) Iz Arve na Ogerskem se piše: Obče spoštovan in premožen kmet Andrej Kurcsinka, ki je bil dvajset let prvi občinski svetovalec, izročil je pred nekoliko leti gospodarstvo svojemu sinu Andreju. Ta je razdražil 11. t. m. svojega očeta, kateri je v hudi jezi zagrabil za nož in ga svojemu sinu s tako silo v srce sunil, da se je ta smrtno ranjen na tla zgrudil in, ne da bi zinil še kako besedo, v 3 minutah umrl.

— (Dragocena slika.) Iz zbirke slik, koje je zapustil lord Dudley, vkupil je te dni vojvoda Aumalski slovečo Rafaelovo sliko „tri gracije“ za 25000 funtov šterlingov.

— (Na železniški postaji.) „Kako je to, da se mož kot vi v tretjem razredu pelje?“ — „Vidite, moj ljubi, jaz sem kot Cezar. Jaz sem raji prvi v tretjem, kakor drugi v prvem razredu!“

Domače stvari.

Deželni zbor kranjski.

(VIII. seja dne 18. decembra.)

(Konec.)

Ob 1/4.1. uro popoldne nadaljuje se seja. Poročevalec finančnega odseka posl. Šuklje naznani, da finančni odsek ostane pri svojem predlogu. (Obširnejši posnetek iz govorov posl. Šukljeta pri tej debati priobčimo pozneje iz stenografičnega zapisnika.)

(Predsedstvo prevzame deželnega glavarja namestnik posl. Grasselli.)

Deželni glavar grof Thurn pravi, da je predbacivanje, da je deželni odbor zavlekel potrjenje omenjenega zakona, neopravičeno. Deželni odbor ni imel časa o zakupu mnogo se pogajati, še menj pa razpisati natečaj. Na dalje zavrača s krepkimi besedami govornika neosnovane trditve barona Schwegelna gledé poizvedb o količini. Na barona Schwegelna resolucijo omenja govornik, da vsak deželni odbornik natanko pozna svojo dolžnost ter jo vestno izpolnjuje, kajti vsakdo je z vso dušo unet za blagor dežele. (Odobrovanje.)

Posl. Detela odbija napade na deželni odbor ter pravi dalje, da g. Deschmann tu posluša s posebnim smehljanjem napade na deželni odbor ter ga ne zagovarja, vendar je tudi on pritril vsem sklepom deželnega odbora. Ko so prej nemški gospodje imeli še večino, niso nikdar mislili na ta davek, opomnil je nanj še le dr. Vošnjak. Deželni odbor ni mogel prej skleniti pogodbe, saj se je sploh ugovarjalo, da ta za-

kon ne boe potrjen. Dalje ugovarja govornik baronu Schwegelnu, da se vpeljanih 20000 hektolitrov spirita ne porabi samo v Kranjski, marveč da se pošilja zopet dalje v druge dežele. V drugih deželah niso še dosegli tega uspeha kakor pri nas, in deželni zbor bi moral z zadovoljstvom vzeti v znanje ta uspeh. Od barona Schwegelna nasvetovana resolucija zdi se mu nepotrebna, ker deželni odbor sam vé, kaj mu je storiti, zatorej mora zavračati vsa napadanja na deželni odbor, kajti nobena krivda se mu ne more dokazati.

Posl. Luckmann meni, da predlog barona Schwegelna nikakor ne namerava izreči deželnemu odboru nezaupnico, marveč le za bodočnost skrbeti. Sicer je njegova stranka uže prej mislila na obdačenje spirita.

Posl. dr. Vošnjak omenja, da je nemška stranka sicer mislila na obdačenje, a da je nastopila napačno pot; hotela je obdačiti spirit, kar se ne more potrditi; mi smo obdačili le konsum spirita, kar se je tudi potrdilo. Nadalje pojasnjuje govornik, kako se je oddal dac v zakup.

Posl. Deschmann toplo priporoča Schwegelnu nasvèt; dalje kličé v spomin one čase, ko so narodni poslanci napadali nemški deželni odbor ter mu očitali celo vrsto napak. Pri obravnavah o tej zadevi v odseku on ni molčal; on da je zmerom povdarjal, naj se pri pogodbi gleda na to, da bodo določila jasna, kar pa pri zdanji pogodbi z g. Deklevo ni.

Posl. Detela spomina predgovornika, da ni govoril v deželnem odboru proti njegovim sklepom, da je torej tudi solidarno odgovoren za to.

Gosp. Kersnik opomina g. Deschmanna, da je bilo njegovo postopanje nekdanj pri obsojanji delovanja deželnega odbora vse drugačno.

Posl. baron Schwegel še jedenkrat oporeka trditvam posl. Detele ter pravi, da deželni zbor ni zaradi tega tu, da bi hvalil deželni odbor, marveč presoja ima njegovo delovanje. On ni hotel izreči deželnemu odboru graje, in če se g. Detela toliko opravičuje, prihaja mu na misel prislovica: „Kdor se preveč opravičuje, se sam obtožuje.“

Posl. dr. Samec omenja sitnostij, katere imajo prestati obrtniki pri pobiranji daca in morajo večkrat požreti marsikatero bitko.

Posl. Šuklje kot poročevalec v daljšem jedernatem govoru pobija napačne trditve predgovornika ter podpira odsekov predlog. (Obširneje posnamemo pozneje govor iz stenografičnega zapisnika.)

Na to so se še oglasili k stvarnim popravkom posl. Apfaltrern, Luckmann in dr. Moschö.

Pred glasovanjem zapustijo dvorano gospod deželni glavar in posl. dr. Vošnjak in Detela, da ne glasujejo o lastni stvari; posl. Deschmann je glasoval proti odsekovemu predlogu. Pri glasovanji se je zavrzel Schwegelnov predlog ter se sprejel odsekov nasvèt, naj se poročilo vzame v znanje.

Konec seje ob 2. uri popoldne.

— (Deželni zbor kranjski) imel je danes sejo, potem pa je preložil svoje delovanje do 4. januarja 1886.

— (Deželni odbor kranjski) s tem objavlja, da se bode na podlagi sklepa deželnega zbora dne 14. decembra l. 1885 in v zmislu določil razglasila c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko dne 12. januarja l. 1885 (dež. zak. II del. št. 6) v delno pokritje deželne potrebščine za l. 1886 v najem dalo poberanje samostojne deželne naklade po 3 gld. od vsacega hektolitra (oziroma po 3 kr. od vsacega litra) porabljenih žganih pijač (žganja, spirita, araka, punčnega cveta, rozolije, likera in poslaščenih žganih pijač sploh). Poberanje te deželne naklade se bode dalo v najem ali po posameznih okrajih, ki so ustanovljeni na Kranjskem za poberanje vžitnine od vina in mesa, ali pa za več takih okrajev, ali pa za vse okraje cele dežele enemu samemu zakupniku — toda s tem pogojem, da se zakupnina določi tudi za vsaki okraj posebe. Sprejemale se bodo le pismene ponudbe, katere je do 27. decembra l. 1885 do 12. ure oddati. Tega zakupa se smé udeležiti vsak avstrijsk državlján, kateremu tega ne zabranjuje noben postaven zadržek.

— (Društvo zdravnikov v Kranjski) ima jutri dné 23. t. m. letošnji občni zbor. Predavali bodo gospodje primarij dr. Dornig, zdravstveni svetovalec dr. Fux in vladni svetovalec dr. Keesbacher.

— (Klub pisateljskega podpornega društva) imel je minolo soboto v čitalniški dvorani zabavni večer; udeležilo se ga je 27 gospodov članov. Predsedoval je gosp. dr. Zupanc, čital pa je gospod L. Pintar odlomek iz Lukijana. Berilo sprejelo se je z veliko pohvalo. Prihodnji zabavni večer je dne 2. januarja.

— („Edinost“) glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko, prinašala bode z novim letom znanstveno prilogo; priloga bode izhajala vsako soboto ter stala za naročnike „Edinosti“ 1 gld. za vse leto, za druge 1 gld. 50 kr.

— (Iz Šmartna pri Litiji) se nam piše: V imenu pevovodje in vseh pevcev zahvalujemo se z največjo hvaležnostjo vsem tistim gospodom, kateri so naše borne pesni v cerkvi na dan svete Barbare kaj v prid vzeli. Res, da še v začetku našega pevskega učenja, se ne more kaj pridati zahtevati, ali voljo imamo, se kolikor mogoče pridno tega dela poprijeti in se marljivo vaditi, ter upamo, da se v kratkem utrdimo v našem pevskem delovanju. V veliko čast in veselje si štejem, da se bolj izobražimo v učenju petja, ker neka pesmica se glasi: „Rad ostani, kjer pojó, hudobni pesni nimajo.“ Zatorej podpisani, vsi z enim glasom potrdimo in z veseljem obljubimo se v tem kolikor mogoče izuriti in utrditi. Vsa čast in hvala pa gre le našemu vodju in učitelju Bartlju, ki se je toliko ponižal se z nami pečati in s tako marljivostjo se z nami truditi, za to se mu vsi z iskreno hvaležnostjo zahvaljujemo. Pevski odbor v Šmartnem pri Litiji.

Vabilo na naročbo.

Z 1. januarjem 1886 prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10.—
„ pol leta	„ 5.—
„ četrt leta	„ 2.50
„ en mesec	„ —85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6.—
„ pol leta	„ 3.—
„ četrt leta	„ 1.50
„ mesec	„ —50

za donajanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 22. decembra. Taaffeju se na bolje obrača, zopet dobiva moči; noč preživel je mirno.

Belgrad, 22. decembra. Včeraj zvečer sklenilo se je premirje do 1. marcija. Premirje sklenilo se je na podlagi določil vojaške komisije. Srbske čete pričele so zapuščati zasedeno ozemlje. Tri kilometre ob meji določila se je mejna črta med obema armadama. Od obeh stranij imenovali se bodo takoj pooblaščenca za sklepanje miru.

Potsdam, 22. decembra. Princ Viljem obolel je na ošpicah.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 22. decembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 82.90
„ „ srehu	83.25
Zlata renta	109.40
5% avstr. renta	100.15
Delnice narodne banke	869.—
Kreditne delnice	294.50
London 10 lir sterling	126.05
20 frankovec	9.98 ³
Cekini c. kr.	5.98
100 drž. mark	61.90

Uradni glasnik

z dne 22. decembra.

Dražbe: V Krškem zemljišče Mihe Teršeliča v katarski občini Drnovo (1075 gld.) dne 23. decembra 1885, 23. jan. in 24. febr. 1886; — zemljišče Fr. Lekšeta v katarski občini Ravno (3177 gld.) dne 23. decembra 1885, 23. jan. in 24. febr. 1886.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Umri so:

Dne 19. decembra. Karol Šavs, črevljarjev sin, 2 mes., Opekarska cesta št. 33, davica. — Polona Gardina, soproga hiš. posestnika, 64 l., Šmartinska cesta št. 3, obistna bolezen.

Dne 20. decembra. Leopold Ložar, kramarjev sin, 2 l., Krakovske ulice št. 13, ošpice. — Marija Lampič, mestna uboga, 75 l., Karlovska cesta št. 7, občna vodenica.

V civilni bolnici:

Dne 18. decembra. Katarina Kvas, delavka, 48 l., kron. plućna tuberkuloza.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
20. decbr.	7. zjutraj	748.85	— 6.0	szpd. sl.	obl.	0.00
	2. pop.	747.81	— 3.0	svzh. sl.	„	
	9. zvečer	747.29	— 4.6	„	„	

Kisla voda, kopelišče Radvanj

s svojo jako obilo „natro-lithion-kislino“. Garodovi poskusi so dokazali, da je ogljeno-kisli „Lithion“ pri protinskih bolečinah najboljša in najgotovejša zdravilo.

52—31 (81)

Popis in tarife zastoj in franko

Valec obiliga ogljenokislina, natrona in lithiona je radvanjska kislina voda kot specifikum pri: protinu, kamni v žolči, mehurju in ledvicah, zlati žili, bramborici, brahori, zlatenici, želodčnih boleznih in pri katru v obče. Kopelji, stanovanja, restavracija cenó.

Zaloga: F. Plautz, Stari trg, Ljubljana.

Najizbornišo sredstvo v mokrotni jeseni in po zimi za obuvanje, da se noge ohranijo tople in suhe, je jedino le v tej stroki neprekosljliva J. Bendikova (Sv. Valentin na Spodnjem Avstrijskem) patentovana nepremočna

mast za usnje

(22krat premijirana)

ki je na prodaj po tovarniških cenah v vseh večjih mestih cesarstva; v Ljubljani pri: Schussniggu & Webbru; v Kranji pri Puthonu; v Škofji Loki pri Koceliju; in v Jesenicah pri Trevenu in na Krškem pri Engelbergerji.

Svari se pred ponarejenimi, usnju škodljivimi mazili. Pri kupovanju treba paziti samo na napis: „J. Bendik, St. Valentin, Nieder-Oesterreich“, ki se nahaja na pušičnih pokrovih. (175) 10—3

Tržaška

komercijalna banka

v Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejmlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatniških po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčni vrednosti.

Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaških lokalnih listih. (66) 36—25

Ker imajo pristni

Pain-Expeller

z kotvico

skoro v vseh rodbinah, je torej vsaka reklama odveč. Te vrstice imajo torej le namen, iste osebe, ki se tega staro osvedočenega domačega zdravila ne poznajo, opozoriti, da rabi z najboljšimi učinki kot namazanje zoper protin, revmatizem itd. Bolečine običajno izginejo uže po prvem namazanju. Cena 40 in 70 kr.; na prodaj v vseh lekarnah; v Ljubljani pri gosp. E. Birschtitz-u. Glavna zaloga: Lekarna pri (146) „Zlatem levu“ v Pragi, Staro mesto. 8—3

Poddružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavóda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

za 4 dni odpovedbe	3 1/4 od sto
„ 8 „	3 1/2 „
„ 30 „	3 3/4 „

30dnevna odpoved	3 od sto
3mesečna	3 1/4 „
6 „	3 1/2 „

Oddetek za giro

v bankovcih 2 1/2 proc; obresti za vsako vsoto, v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Arád, Gradec, Sibirij, Inmost, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez troškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po 1/8 proc. provizije.

Posojila

na poroštena pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru; proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu 1/8 proc. provizije za 3 mesece;

na vrednostne papirje (efekte) 6 proc. obrestj na leto do svote 1000 gld., za večje svote vsled specialnega dogovora. (69) 36—35

V Trstu dné 1. oktobra 1883.

Za prihodnje leto 1886.

V zalogi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1886.

Cena eni Pratik 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratiko jako cenejše.

Knjigarna Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

prporoča za

božična in novoletna darila

osebito naslednja dela:

Gregorčič Simon, **Poezije**. Drugi pomnoženi natis, cena 1 gld. 20 kr.; elegantno vezane z zlatim obrezkom 2 gld.
Jurčič Josip, **Zbrani spisi**. Elegantno vezani: I. zvezek 1 gld. 50 kr., II., III., IV. in V. zvezek, vsak po 1 gld. 20 kr.
Majar H., **Odkritje Amerike**. Trdo vezano 1 gld. 60 kr.

Filipovič, **Kraljevič Marko** u narodnih pjesmah, 90 kr.
Jenko Ivan, **Pesni**. 1 gld.
Knjižnica sloven. mladini: Dragoljubci 30 kr., Peter Rokodelčič 36 kr., Sreča v nesreči 35 kr.
Razlag, **Pesmarica**. 60 kr.
Smid Kristof, **Spisi**. 3 zvezki, po 40 kr.
Zlatorog. Pravljica za mladino, 20 kr.

(189) 5—4

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani